

Sporočilo javne tribune: odločen ne razprodaji in glasen poziv k izboljšanju upravljanja državnega premoženja

V sredo, 7.1.2015, je civilna družba, povezana pod imenom "Državljeni proti razprodaji", v Cankarjevem domu organizirala javno tribuno, na kateri smo pred polno dvorano ocenjevali aktivnosti, ki jih slovenska vlada ta čas izvaja v zvezi s "privatizacijo" državnega premoženja. Iz uvodnih predstavitev in živahne več-urne razprave je bilo razbrati odločen ne razprodaji in glasen poziv k izboljšanju upravljanja državne lastnine.

V Sloveniji hitro narašča število državljanov, ki smo prepričani, da je načrtovana razprodaja slovenskih podjetij in sistemov po cenah globoko pod realno vrednostjo, zgrešena. O tem so prepričani tudi številni poznani strokovnjaki, ki vedno znova poudarjajo, da za tako pospešeno razprodajo ni ne ekonomskih ne finančnih ne socialnih razlogov. Zoper razprodajo tako nastaja široka skupnost organiziranih subjektov civilne družbe in tudi nekaterih inštitucij in političnih strank.

Argumenti, s katerimi vlade in nekateri finančni krogi zagovarjajo razprodajo, so zgolj izgovori, ki temelje na hlapčevskem odnosu do mednarodnega kapitala in Bruslja, na iskanju lastnih koristi, ali pa v begu pred odgovornostjo, ki jo mora vodilna politična nomenklatura prevzeti nase.

Floskula, da je "država slab lastnik in upravljavec" velja samo tam, kjer ta ni sposobna zagotoviti kvalitetnih uprav podjetij in institucij. To je bilo očitno tudi iz na tribuni predstavljenega primera - sistema upravljanja nemškega državnega podjetja Fraport in njemu nasprotnega primera upravljanja slovenskega SDH. Primerjava je prepričljivo pokazala, da smo pri nas upravljanje zasnovali tako, da je že v naprej obsojeno na neuspeh. Vendar je država lahko tudi odličan upravljavec, kot to dokazuje nemška praksa. Slabo upravljanje torej ne more biti argument za razprodajo državnega premoženja, pač pa naj bo resno opozorilo vladi, da gre tu za enega najšibkejših členov v delovanju naše države in ga je potrebno prednostno sanirati.

Vlada javnost prepričuje, da vztraja pri prodaji tudi strateških podjetij, kot sta letališče in Telekom, le zato, ker jo k temu zavezujejo mednarodno sprejete obveznosti. Svetovalec Ustavnega sodišča pa je na tribuni izčrpno predstavil, da Slovenija nima nikakršnih pravno zavezujočih obveznosti in spodobno bi bilo, da vlada preneha zavajati o obstoju le-teh.

Od razlogov proti razprodaji je tribuna prešla tudi na alternativne predloge za izboljšanje upravljanja premoženja. Prisotni smo tako zahtevali takojšnjo spremembo sistema upravljanja v vseh večjih, predvsem pa državnih podjetjih, v smeri "soupravljanja" in večjega političnega in družbenega nadzora nad njim. V tem kontekstu bo nujno spremeniti zakone, ki določajo upravljanje v Slovenskem državnem holdingu in Družbi za upravljanje terjatev bank, potrebno bo oblikovati ustrezno strukturo ter odgovornost uprav in nadzornih svetov. Potrebno je izenačiti upravljavske pravice iz dela in lastnine, sicer se bo hitro nadaljevalo siromašenje slovenske družbe na račun tujega kapitala. Kot poseben problem (ne)odgovornosti je tribuna izpostavila tudi veriženje oz. ustanavljanje slamnatih podjetij, ki pomenijo izigravanje odgovornosti do poslovnih partnerjev in zaposlenih.

Če sta slovenska vlada in parlament pripravljena verodostojno delovati v interesu državljanov, k čemur ju zavezuje Ustava, naj vse postopke o razprodaji državnega premoženja takoj zaustavita, kar velja v prvi vrsti za Telekom.

Pobudniki javne tribune slovenski javnosti obljublamo, da bomo spremljali dogajanje na tem področju in stopnjevali pritisk, vse dokler vlada ne spremeni sedanje politike in z normalno internacionalizacijo državnih podjetij nadaljuje šele po sprejetju dolgoročne strategije razvoja Slovenije in po sprejetju zakonskih sprememb v korist odgovornejšega upravljanja. Prav tako smo se zavezali, da bomo predsedniku vlade in parlamenta v najkrajšem času javno izročili podpise pod peticijo dr. Mencingerja skupaj s Sporočilom te tribune. Zahtevali bomo pisne odgovore.